

Enighed gør stærk

For præcis 200 år siden var der to mænd, som stillede sig i spidsen for en vigtig opgave for Marstal bys ve og vel. Naturhavnen var blevet skadet under en efterårsstorm i 1824. Eriks Hale var gennembrudt to steder, så noget måtte gøres. De to mænd hed Rasmus Jepsen og Rasmus Madsen Rasmussen. Jepsen var den fødte leder, som sammenkaldte en flok skippere, der hver især agiterede for sagen i deres egen omgangskreds, og snart havde 200 mand tegnet sig som hjælpere i byens absolut største projekt gennem tiderne: Marstal skulle have en egentlig havn med en beskyttende mole omkring.

Arbejdet blev påbegyndt på Frederik VI's fødselsdag den 28. januar 1825. Udgangspunktet var Frederiksholmen, hvor Kalkovnen nu ligger, og gennem de næste år blev der arbejdet systematisk på at bygge en mole, der kunne beskytte byens voksende handelsflåde. Den første tid var præget af optimisme og energi. Der skulle ske noget, og det gjorde der. Skipperne forpligtede sig til at stille folk afhængigt af deres skibes størrelse. For hver ti læsters drægtighed skulle der stilles en mand til arbejdet. På den måde kunne man skabe en stabilitet, selv om foretagendet var båret af frivillighed.

I sommeren 1825 ankom flere skibsladninger sten, og træbolværket kunne støt og roligt erstattes af en stenmole. Da det blev vinter, og søfolkene atter var hjemme, fortsatte arbejdet med molebyggeriet, og igen i den følgende sommer blev der leveret kolossale mængder sten.

De to initiativtagere, Jepsen og Rasmussen, gik konstant forrest, og da Jepsen i begyndelsen af 1830'erne flyttede til Halmø og trak sig ud af arbejdet, påtog Rasmussen sig lederrollen og fortsatte arbejdet.

Lige op til julen 1835 blev Marstal ramt af en voldsom storm fra nordøst. I forening med et kraftigt højvande blev 34 skibe og 70 både og joller knust mod stenbolværker og broer. Det var et sørgeligt syn. Der var ingen, der sagde, at en sådan storm ville komme igen lige med det samme. Men ingen kunne vide det, så molebyggeriet skulle fortsættes, og det hastede. I den situation så den nye havneforstander, Rasmus Madsen Rasmussen, sig nødsaget til at blive hjemme og holde arbejdet i gang, mens hans skib blev ført af en anden skipper. Sådan gik tre år, og i sommeren 1841 stod der en mole i fire alens højde og syv alens bredde fra Eriks Hale og frem til Prinsebroen. Det betragtede man i samtiden som en foreløbig afslutning.

Men det havde kostet kolossale kræfter. I 16 år havde marstallerne stort set uden betaling arbejdet på opgaven, og i havnekommissionen var man ikke i tvivl om, hvilke ofre, der var givet i den gode sags tjeneste. Ikke mindst fra Rasmus Madsen Rasmussens side. I april 1841 skrev Ditlev Frederik Grube og L. H. Christensen i havnekommissionen: "havneforstander Rasmussen har i tre år tilsidesat sin egen næringsvej, forhyret skipper til eget fartøj. Han har selv været med til at sejle store sten ud af havnen, læsset dem på vognene. Arbejdet ville ikke være blevet gjort for så lille kapital uden Rasmussen tidlig og silde."

Sidenhen blev molen yderligere udvidet med professionel hjælp. Molebyggeriet var en lang proces, som påvirkedes af nye tiders nye behov, af stormfloden 1872 og af meget andet, som tilsammen resulterede i den stærkt imponerende og 1100 meter lange mole, vi alle kender i dag.

Det var Jepsen og Rasmussen, der gik forrest, og det er dem, vi husker. Men ingen af de to havde kunnet udrette noget som helst uden alle de andre. Det var fællesskabet, der løftede i flok. Læren af denne kolossale indsats står mejslet i sten på mindesmærket for havnens fædre. Den velkendte tekst gælder stadig: Enighed gør stærk.